

Förslag till byggnadsminnesförklaring av Thureholm å fastigheten Thureholm 2:1 i Trosa-Vagnhärads socken, Nyköpings kommun, Södermanlands län

Frågan om byggnadsminnesförklaring av herrgårdsanläggningen Thureholm väcktes av länsstyrelsen i Södermanlands län den 21 september 1984.

Upprättade skyddsföreskrifter har godkänts av Eder genom under-tecknande av handling, upprättad på länsstyrelsen den 2 oktober 1986.

Förslag till skyddsföreskrifter och yttre avgränsning för byggnadsminnet har utarbetats i samråd med riksantikvarieäm-betet. Ämbetet har i ett yttrande, daterat den 11 februari 1987 tillstyrkt byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter.

Byggnadsnämnden i Nyköpings kommun har den 14 augusti 1986 tillstyrkt länsstyrelsens förslag om byggnadsminnesförklaring av Thureholms herrgårdsanläggning.

Den fordom befästa sätesgården Geddeholm började uppföras på 1300-talet.

Under 1600-talet ägdes Geddeholm av bl a Sten Bielke, vilken låter Erik Dahlberg rita och uppföra ett ståtligt stenhus. Denna anläggning brändes av ryssarna 1719 varefter Thure Gabriel Bielke lät Carl Hårleman rita det nya Geddeholm - efter 1761 Thureholm. Anläggningens exteriör har därefter, i stort sett, icke ändrats. Detsamma gäller huvudbyggnadens interiör, såsom rumsindelning och fast inredning - från helhet till detaljer. Mestadels avses härmed original, således i det utförande som Hårleman ritade under 1700-talets första hälft.

1987-02-27

11.392-1761-84

Den centrala herrgårdsanläggningen består av huvudbyggnad i tre våningar under säteritak jämte flyglar - även dessa under säteritak. I närmaste anslutning ligger också i väster Gula byggnaden och i öster Långa gången.

Den storslagna uppfarten till anläggningen består av en välvd, stenlagd ramp vars övre del omges av uthusbyggnader med valmade tak strax innan rampen övergår i den mönsterlagda borggården. Under borggården byggdes ett förnämligt herrskapsstall och vagnslider.

Thureholm utgör en länk mellan det karolinska skedet och den begynnande rokokon och har på ett märkligt vis bibehållit en stilstämning från byggnadstiden.

Med hänvisning till ovan anförda omständigheter är Thureholm en av landets märkligaste herrgårdsanläggningar.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen den 9 december 1960 (nr 690 ändrad och omtryckt 1976 nr 440) om byggnadsminnen, herrgården Thureholm jämte park och alléer för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar jämlikt 2 § samma lag följande skydds-föreskrifter:

1. Byggnaderna jämte uppfartsrampen (1-11) inom det område som på bifogad karta avgränsats med streckad linje får ej rivas eller till sitt yttre förändras.
2. Byggnaderna 1-4 och 6-11 får icke förändras vad gäller rumsindelning och äldre fast inredning.
3. Byggnaderna, rampen och borggården med underliggande stall och vagnslider skall vårdas och underhållas på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet ej förringas.
4. Området som på bifogad karta avgränsats med streckad linje skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaderna och området.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen lämna tillstånd därtill.

1987-02-27

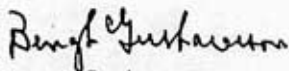
11.392-1761-84

Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna i 53 § byggnadsstadgan att tomt skall hållas i vårdat skick och 50 § samma stadga att byggnad skall underhållas så att hållfastheten inte äventyras samt brandfara, sanitär olägenhet eller vanprydnad inte uppkommer.

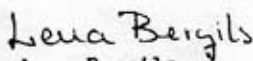
Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas till kammarrätten i Stockholm (se bilaga).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. Därvid har närvarit landshövding Bengt Gustavsson, ordförande, samt ledamöterna Bengt Danling, Jan-Erik Andersson, Karl-Axel Lundberg, Nina Jarlbäck, Nils-Göran Andersson, Marita Bengtsson, Börje Larsson, Gunnar Andersson, Börje Insulander, Anders Olsson, Larz Johansson, Karl Vilhelm Blomquist, Gösta Cronholm och Torbritt Bökman.

Bengt Gustavsson

Lena Bergils

Bilaga
Kartkopia

Kopia till
Riksantikvarieämbetet, Kb + karta
Södermanlands museum +
Nyköpings kommun +
Byggnadsnämnden i Nyköpings kommun +
Planenheten +, Naturvårdsenheten +
Kulturminnesvårdsenheten 2 ex + kopia av akten
Akten

TILLHÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

1987-02-27

Grindstugorna

Grindstugan

7.31

Bond-ängen

TUREHOLM

Fruängen

Bygget

